

IDENTIFICATIE PLICHT

NEDERLAND VEILIG

INHOUD

IEDEREEN MOET ZICH KUNNEN IDENTIFICEREN VANAF 1 JANUARI 2005	3
ZORG DAT U ALTIJD EEN GELDIG IDENTITEITSBEWIJS BIJ U HEBT	3
WIE MAG U NAAR UW IDENTITEITSBEWIJS VRAGEN?	4
EN WIE MAG DAT NIET?	5
MET WELKE IDENTITEITSBEWIJZEN KUNT U ZICH IDENTIFICEREN?	6
HOE KOMT U IN HET BEZIT VAN EEN GELDIG IDENTITEITSBEWIJS?	7
PASPOORT EN IDENTITEITSKAART, ONMISBAAR VOOR HET BUITENLAND	9
WAT MOET U DOEN ALS U UW IDENTITEITSBEWIJS KWIJTT BENT?	10
OP TIJD AANVRAGEN	10
ANDERE IDENTIFICATIEVERPLICHTINGEN	10
UW RIJBEWIJS IS NIET ALTIJD EEN GELDIG IDENTITEITSBEWIJS	11
IN WELKE SITUATIE IS WELK IDENTITEITSBEWIJS TOEGESTAAN?	12
HEBT U KLACHTEN OVER POLITIE OF TOEZICHTHOUDER?	12
HEBT U VRAGEN OF WILT U MEER INFORMATIE?	13

De overheid werkt hard aan een veilig Nederland, aan het terugdringen van criminaliteit en overlast. Een van de maatregelen die de overheid genomen heeft, is uitbreiding van de identificatieplicht. Vanaf 1 januari 2005 moet iedereen van 14 jaar en ouder een geldig identiteitsbewijs kunnen tonen. Want als iedereen kan laten zien wie hij is, kunnen de politie en de toezichthouders hun werk beter doen.

In deze brochure leest u meer over de nieuwe identificatieplicht en over de identiteitsbewijzen die u kunt gebruiken. Ook wordt beschreven hoe u een identiteitsbewijs kunt aanvragen.

IDENTIFICATIEPLICHT

< S A M E N < W E R K E N < A A N < E E N < V E I L I G < N E D E R L A N D <

Zorg dat u
altijd een

geldig
identiteits-
bewijs
bij u hebt

IEDEREEN MOET ZICH KUNNEN IDENTIFICEREN VANAF 1 JANUARI 2005

Iedereen vanaf 14 jaar moet vanaf 1 januari 2005 een geldig identiteitsbewijs kunnen tonen als de politie of een toezichthouder daarom vraagt. Dat is een van de maatregelen die de overheid neemt om de veiligheid te vergroten, de aanpak van criminaliteit te versterken en overlast te verminderen. Omdat met de identificatieplicht eenvoudig kan worden gecontroleerd of de gegevens die iemand opgeeft juist zijn, kan de politie makkelijker en sneller haar werk doen. Zo maken we Nederland samen steeds veiliger.

ZORG DAT U ALTIJD EEN GELDIG IDENTITEITSBEWIJS BIJ U HEBT

U moet uw identiteitsbewijs laten zien als de politie daarom vraagt. Dat kan alleen als u het document bij u hebt. Als u geen identiteitsbewijs kunt laten zien, loopt u het risico dat u mee moet naar het politiebureau. Daar wordt dan uw identiteit gecontroleerd. Ook kunt u een boete krijgen.

IDENTIFICATIEPLICHT

< S A M E N < W E R K E N < A A N < E E N < V E I L I G < N E D E R L A N D <

WIE MAG U NAAR UW IDENTITEITSBEWIJS VRAGEN?

De politie en marechaussee mogen u naar uw identiteitsbewijs vragen. Ook toezichthouders mogen dat. Toezichthouders zijn ambtenaren die de naleving van bepaalde wetten controleren, bijvoorbeeld boswachters, belastinginspecteurs en milieu-inspecteurs.

Maar zij mogen u alleen naar uw identiteitsbewijs vragen als daar een reden voor is. Iedere toezichthouder moet zich daarnaast bij zijn eigen werkgebied houden. Enkele voorbeelden.

A large, stylized number '14' in a dark brown color. The '1' is a simple vertical bar with a slightly curved top. The '4' is composed of a vertical bar on the right, a horizontal bar at the top, and a diagonal bar on the left that meets the horizontal one. The number is positioned in the lower half of the page.

VANAF

JAAR

- > **De politie** kan u, net als voorheen, om uw identiteitsbewijs vragen als dat nodig is om haar werk goed te kunnen doen. Bijvoorbeeld bij verkeers-overtredingen, het opsporen van strafbare feiten, het verhoren van getuigen van een ongeluk en bij het handhaven van de openbare orde. De politie wil ook weten wie u bent als u slachtoffer van een ongeval of misdrijf bent.
- > **Een boswachter** mag u om uw identiteitsbewijs vragen als u planten of dieren meeneemt uit een natuurgebied.
- > **Een inspecteur van de arbeidsinspectie** wil ter bestrijding van illegale arbeid weten wie u bent als u op een bouwplaats werk verricht.
- > **Een milieu-inspecteur** vraagt uw identiteitsbewijs als hij vermoedt dat u olie in het water laat lopen of op het riool loost.

EN WIE MAG DAT NIET?

Personeelsleden van beveiligingsbedrijven - bijvoorbeeld van winkels en instellingen - zijn geen toezichthouder zoals hierboven is beschreven.

Zij kunnen op grond van de Wet op de Identificatieplicht u niet vragen u te identificeren. Zij mogen wel aan bezoekers vragen om zich te identificeren, bijvoorbeeld in verband met de beveiliging van het pand of de huisregels van de winkel. U bent dan niet verplicht om uw identiteitsbewijs te tonen. Al kan dat wel betekenen dat u het pand niet in mag.

IDENTIFICATIEPLICHT

< S A M E N < W E R K E N < A A N < E E N < V E I L I G < N E D E R L A N D <

MET WELKE IDENTITEITSBEWIJZEN KUNT U ZICH IDENTIFICEREN?

U kunt u alléén identificeren met een geldig paspoort, een rijbewijs, een geldige Nederlandse/Europese identiteitskaart en een vreemdelingendocument. Welke documenten u kunt gebruiken, hangt mede af van uw nationaliteit. Enkele voorbeelden.

> HEBT U DE NEDERLANDSE NATIONALITEIT?

Dan kunt u zich identificeren met een geldig rijbewijs, paspoort of een geldige identiteitskaart.

> HEBT U DE NEDERLANDSE ÉN EEN ANDERE NATIONALITEIT?

Dan identificeert u zich met een Nederlands document: een geldig rijbewijs, paspoort of een geldige identiteitskaart.

> HEBT U DE NATIONALITEIT VAN EEN LAND VAN DE EUROPESE UNIE (BV. SPANJE EN DUITSLAND) OF DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE (BV. ZWITSERLAND)?

Dan identificeert u zich met uw paspoort of met een EU/EER vreemdelingendocument.

> HEBT U DE NATIONALITEIT VAN EEN LAND BUITEN DE EUROPESE UNIE OF DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE?

Dan identificeert u zich met een Nederlands vreemdelingendocument (het verblijfsdocument).

LAAT ZIEN WIE U BENT MET DE NEDERLANDSE IDENTITEITSKAART

ZIET U ERTEGENOP OM ALTIJD EEN PASPOORT OF RIJBEWIJS BIJ U TE DRAGEN? KIES DAN VOOR DE NEDERLANDSE IDENTITEITSKAART. DIE HEEFT SINDS 2001 HET FORMAAT VAN EEN CREDITCARD EN PAST DUS HEEL EENVOUDIG BIJ UW ANDERE PASJES IN HET VAKJE VAN UW PORTEMONNEE OF PORTEFEUILLE.

MET DE IDENTITEITSKAART KUNT U REIZEN IN BIJNA ALLE LANDEN VAN EUROPA. U MAG NAAST EEN PASPOORT OOK EEN IDENTITEITSKAART BEZITTEN.

LET OP. U KUNT U NIET MET ANDERE PASJES IDENTIFICEREN.

U KUNT U NIET IDENTIFICEREN MET ALLERLEI ANDERE PASJES EN KAARTEN, ZOALS EEN OPENBAARVERVOERKAART, BROMMERBEWIJS, COLLEGEKAART, BANKPAS, PAS 65 OF ZWEMABONNEMENT.

HOE KOMT U IN HET BEZIT VAN EEN GELDIG IDENTITEITSBEWIJS?

Een paspoort of identiteitskaart kunt u aanvragen bij de gemeente waar u staat ingeschreven. Daar zijn wél kosten aan verbonden. In 2004 bedraagt de prijs van een identiteitskaart maximaal € 30,56 en van een paspoort € 37,96. Gemeenten mogen ook minder rekenen dan dit maximumbedrag. Als u dat wilt, kunt u een paspoort én een Nederlandse identiteitskaart bezitten, maar het hoeft niet.

IDENTIFICATIEPLICHT

< S A M E N < W E R K E N < A A N < E E N < V E I L I G < N E D E R L A N D <

DIT ZIJN VOORBEELDEN VAN HET PASPOORT, HET RIJBEWIJS, DE IDENTITEITSKAART EN HET VREEMDELINGENDOCUMENT. VAN AL DEZE DOCUMENTEN ZIJN VERSCHILLENDE MODELLEN IN OMLOOP DIE KUNNEN VERSCHILLEN IN FORMAAT, VORMGEVING, KLEUREN EN ECHTHEIDSKENMERKEN.

JONGEREN TOT 16 JAAR

Jongeren tot 16 jaar die staan ingeschreven op het paspoort van een van hun ouders, moeten zich eerst laten uitschrijven uit dat paspoort vóór ze een eigen paspoort kunnen aanvragen. De ouder moet hiervoor naar de gemeente gaan waar hij of zij staat ingeschreven. Een Nederlandse identiteitskaart aanvragen is wél mogelijk als het kind op het paspoort van de ouders staat bijgeschreven. Een brommerbewijs, schoolkaart of bankpasje is overigens géén geldig identiteitsbewijs.

SENIOREN

Senioren die niet naar het buitenland reizen en niet in het bezit zijn van een rijbewijs, moeten toch een geldig identiteitsbewijs aanvragen. Een Pas 65 is géén geldig identiteitsbewijs. Voor personen die niet in staat zijn zelf naar de gemeente te gaan voor de aanvraag, bestaan andere mogelijkheden. U kunt deze navragen bij de gemeente.

PASPOORT EN IDENTITEITSKAART, ONMISBAAR VOOR HET BUITENLAND

Het paspoort en de Nederlandse identiteitskaart zijn niet alleen geldige identiteitsbewijzen in Nederland, maar ook onmisbare reisdocumenten als u naar het buitenland gaat.

In de meeste Europese landen kunt u met de Nederlandse identiteitskaart terecht. Het paspoort geldt in alle landen van de wereld. Al worden soms aanvullende eisen gesteld, bijvoorbeeld een visum.

Op een identiteitskaart kunt u geen kinderen laten bijschrijven, op een paspoort kan dat wel. Beide identiteitsbewijzen zijn vijf jaar geldig.

IDENTIFICATIEPLICHT

< S A M E N < W E R K E N < A A N < E E N < V E I L I G < N E D E R L A N D <

WAT MOET U DOEN ALS U UW IDENTITEITSBEWIJS KWIJT BENT?

Als u uw identiteitsbewijs kwijt bent, moet u aangifte doen bij de politie. Criminelen kunnen namelijk misbruik maken van deze documenten. De politie maakt van uw verlies proces-verbaal op. Dit proces-verbaal hebt u nodig bij het aanvragen van een ander identiteitsbewijs bij de gemeente. Houdt u rekening met extra kosten.

Als u uw rijbewijs moet inleveren, bijvoorbeeld wegens te hard rijden of alcoholgebruik, moet u zorgen dat u zich met een paspoort of identiteitskaart kunt identificeren.

OP TIJD AANVRAGEN

De nieuwe identificatieplicht gaat op 1 januari 2005 in. Hebt u of heeft een van uw gezinsleden geen identiteitsbewijs? Ga dan zo snel mogelijk naar uw gemeente en vraag het aan. Wacht u daarmee niet tot het laatste moment. Als u een identiteitsbewijs aanvraagt met een spoedprocedure brengt dat extra kosten met zich mee.

ANDERE IDENTIFICATIEVERPLICHTINGEN

Sinds 1994 geldt in Nederland een beperkte identificatieplicht. Deze plicht blijft gewoon bestaan en betekent voor u dat u zich in bepaalde situaties moet identificeren.

Dat geldt bijvoorbeeld bij het openen van een bankrekening, het aanvragen van een sof-nummer, het aanvragen van een uitkering, het in dienst treden

bij een nieuwe werkgever, bij zwartrijden in het openbaar vervoer (vanaf 12 jaar) en bij bezoek van een voetbalwedstrijd.

U moet u ook kunnen identificeren bij de notaris en op uw werk.

Ook moet elke bestuurder van een motorrijtuig op verzoek van de politie een rijbewijs kunnen laten zien. Daarnaast mogen politie en marechaussee de identiteit, nationaliteit en verblijfsstatus van iemand controleren om illegale immigratie tegen te gaan.

UW RIJBEWIJS IS NIET ALTIJD EEN GELDIG IDENTITEITSBEWIJS

Het rijbewijs is een algemeen erkend identiteitsbewijs, maar in situaties waarin gegevens over verblijfsstatus en nationaliteit belangrijk zijn, kunt u zich er niet mee identificeren. Bijvoorbeeld bij de belasting, bij het in dienst treden bij een werkgever en bij het aanvragen van een uitkering. Op het rijbewijs staat namelijk niets over uw nationaliteit en de verblijfsstatus.

In deze gevallen hebt u een paspoort, identiteitskaart of vreemdelingen-document nodig. In het schema op de volgende pagina kunt u zien in welke situaties u het rijbewijs wel en niet kunt gebruiken.

IDENTIFICATIEPLICHT

< S A M E N < W E R K E N < A A N < E E N < V E I L I G < N E D E R L A N D <

IN WELKE SITUATIE IS WELK IDENTITEITSBEWIJS TOEGESTAAN?	PASPOORT IDENTITEITSKAART VREEMDELINGEN- DOCUMENT	RIJBEWIJS
BIJ IDENTITEITSCONTROLE DOOR POLITIE, MARECHAUSSEE EN TOEZICHTHOUDERS	Ja	Ja
BIJ DE BELASTINGDIENST	Ja	Nee
BIJ GELDZAKEN	Ja	Ja
BIJ AANVRAAG VAN EEN SOFI-NUMMER	Ja	Nee
BIJ DE NOTARIS	Ja	Ja
BIJ HET AANVRAGEN VAN EEN UITKERING	Ja	Nee
BIJ IN DIENST TREDEN BIJ NIEUWE WERKGEVER	Ja	Nee
OP HET WERK	Ja	Ja
BIJ ZWARTRIJDEN IN HET OPENBAAR VERVOER	Ja	Ja
BIJ BINNENLANDS VREEMDELINGENTOEZICHT	Ja	Nee
BIJ HET BEZOEKEN VAN EEN VOETBALWEDSTRIJD	Ja	Ja

HEBT U KLACHTEN OVER POLITIE OF TOEZICHTHOUDER?

Als u een klacht hebt over het optreden van de politie bij het vragen naar uw identiteitsbewijs, dan kunt u een klacht indienen bij het regiokorps waar de politieambtenaar in dienst is. Elk korps heeft zijn eigen klachtenregeling. U leest er meer over op de verschillende korpsites, via www.politie.nl.

Hebt u een klacht over een toezichthouder, bijvoorbeeld een reinigingscontroleur, een belastinginspecteur of een inspecteur van bouw- en woningtoezicht, dan kunt u klagen bij de instantie bij wie hij of zij in dienst is. De klachten worden behandeld volgens vaste procedures.

HEBT U VRAGEN OF WILT U MEER INFORMATIE?

Meer informatie over de identificatieplicht en andere maatregelen die de overheid neemt om Nederland veilig te maken, vindt u op www.nederlandveilig.nl.

MEER INFORMATIE OVER PASPOORT EN IDENTITEITSKAART VINDT U OP:

www.paspoortinformatie.nl.

Neem voor meer informatie over de aanvraagprocedure voor een identiteitskaart of paspoort contact op met uw gemeente.

VOOR ALGEMENE INFORMATIE EN HET AANVRAGEN VAN BROCHURES, KUNT U CONTACT OPNEMEN MET DE TELEFONISCHE INFORMATIELIJN VAN DE GEZAMENLIJKE MINISTERIES:

Postbus 51 Infolijn

Telefoon 0800 - 8051 (gratis)

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 9.00 - 21.00 uur

Internet: www.postbus51.nl

E-mail: vragen@postbus51.nl

U KUNT OOK CONTACT OPNEMEN MET:

Ministerie van Justitie

Directie Voorlichting, Afdeling in- en externe communicatie

Postbus 20301

2500 EH Den Haag

Telefoon (070) 370 68 50

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 9.00 - 17.00 uur

Internet: www.justitie.nl

E-mail: voorlichting@minjus.nl

IDENTIFICATIEPLICHT

< S A M E N < W E R K E N < A A N < E E N < V E I L I G < N E D E R L A N D <

Nederland moet veiliger. Misdaad, vandalisme en overlast moeten worden voorkomen en bestreden. De overheid neemt een groot aantal maatregelen. Maar ook van burgers, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties wordt een bijdrage verwacht. Alleen samen maken we van Nederland een veiliger en prettiger land om in te wonen.

Uitgave:

Ministerie van Justitie en Ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties, oktober 2004
code 4827 oplage 200.000